

Život ve Vesmíru

Otázka, jsme-li ve Vesmíru „sami“, ať už myslíme na bytosti nám podobné nebo jen na bytosti živé, nemůže být „vědecky“ (ve smyslu, jaký máme běžně na mysli) rozhodnuta ani pozitivně, ani negativně. Může být nicméně podrobena důkladnějšímu zkoumání, přičemž se pochopitelně budeme muset na zkoušku vydat oběma směry. Musíme se totiž tázat, co by to znamenalo, kdyby se ukázalo, že život je v celém Vesmíru vázán jen na jedinou planetu jediné, a to nepříliš významné hvězdy naší domácí galaxie (jakých jsou v „blízké“ části Vesmíru tisíce až miliony, a v ostatních částech, kam jen stěží dohlédneme a někdy vůbec nedohlédneme, snad miliardy): kdyby tomu tak vskutku bylo, znamenalo by to, že život je v rámci Vesmíru pouhou nahodilostí, eventuelně že sám Vesmír je pouhou nahodilou scénou pro život, který má svůj mimo-vesmírný původ. A právě tak se musíme tázat, co by to znamenalo, kdyby se ukázalo, že život je častějším jevem v našem Vesmíru, než by se na základě našich dosavadních zkušeností mohlo zdát, i když podmínky pro jeho vznik a dlouhodobý vývoj se ukáží jako vůbec ne běžné, nýbrž poměrně vysoce náročné a málo pravděpodobné. Víme přece ze zkušeností s vývojem živých bytostí na této naší planetě, že „historie“ určitých druhů, rodů, čeledí atd. byla plná nejrůznějších jakoby „vynálezů“, k nimž také nemuselo dojít (a máme i doklady toho, že k nim vskutku nedošlo, a že vývoj pokračoval dál bez nich, pokus nebyl vystaven tlaku oněch úspěšnějších „vynálezů“ – třeba v důsledku oddělení kontinentu, např. vynález placenty, jemuž vačnatci nemohli odolat – leda v oddělené Austrálii, apod.). Z toho pak lze sice vyvozovat, že je ve Vesmíru takových míst, kde rovněž došlo nebo dojde k dlouhodobé evoluci něčeho jako „život“, celá řada, ale zároveň je třeba počítat s tím, že nějaké „zacílení“ k obdobným formám života je velice nepravděpodobné, protože by v takových případech naprosto chyběla nějaká společná „historická báze“ (s níž naopak na této naší planetě nejen musíme počítat, ale která dokonce nejspíš v sobě zahrnuje „zkušenosti“ nejen se soutěží s formami života, založenými na jiné bázi, ale s možná neúprosným bojem s nimi a s dlouhodobou důslednou likvidací takových forem, kdykoli by se náhodou na izolovaných místech znovu objevily a zkoušely přežít. Každou možnost „napodobit“ i příslušnou historickou bázi lze považovat za fantasticky nepravděpodobnou; a tím daleko nepravděpodobnější, že by došlo k vývoji resp. „pokroku“ na stále vyšší a vyšší úrovni, až k vytvoření inteligentních společenství a dokonce civilizací. Dalo by se tedy říci, že vývoj Vesmíru, ať už začal jakkoli, směřuje přinejmenším v poměrně vzácných enklávách k efektivnímu uplatnění dalších a dalších kontingencí, a tedy proti vševládajícímu uplatňování tzv. zákonitostí. Věda „nové doby“, směřující k stále větší technizaci, se v záležitostech pochopení a interpretace vesmírných dějů a především dějů na oživené planetě (tedy v biosféře) ocitla povážlivým způsobem na slepé koleji, a to navzdory tomu, že to několik staletí vypadalo jako nejperspektivnější trend.

(Písek, 070717-1.)